

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Materiály zpracované a inovované
v rámci projektu

Perspektivy krajinného managementu - inovace krajinářských disciplín

Číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/15.0080

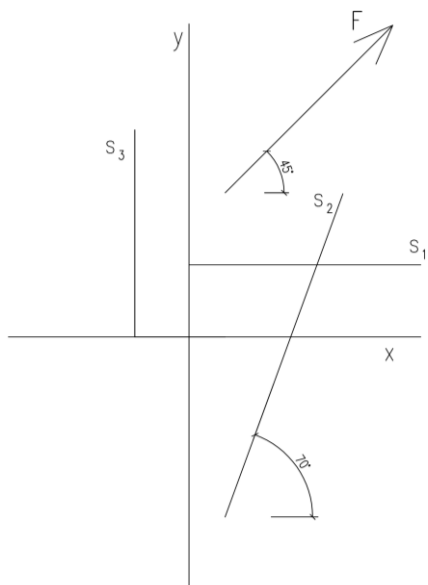
Předmět: Technická mechanika a základy technického kreslení

část 2: Rozklad sil

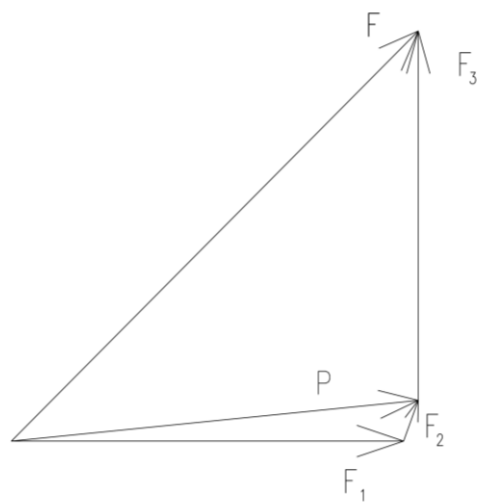
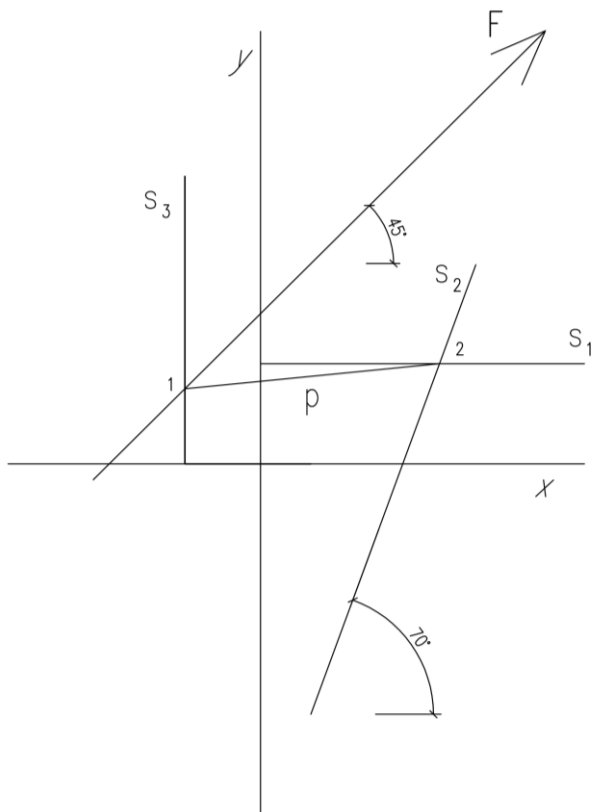
Rozklad síly do tří směrů

Sílu $F = 20 \text{ kN}$ se směrovým úhlem $\alpha = 45^\circ$ a působišťem $M(1;4)$ je třeba rozložit do 3 složek F_1 , F_2 a F_3 , když $\alpha_1 = 0^\circ$, $\alpha_2 = 70^\circ$, $\alpha_3 = 90^\circ$ a $m_1(0;2)$, $m_2(1;-5)$, $m_3(-1,5;0)$. Řešte početně i graficky.

Zadání:

Grafické řešení:

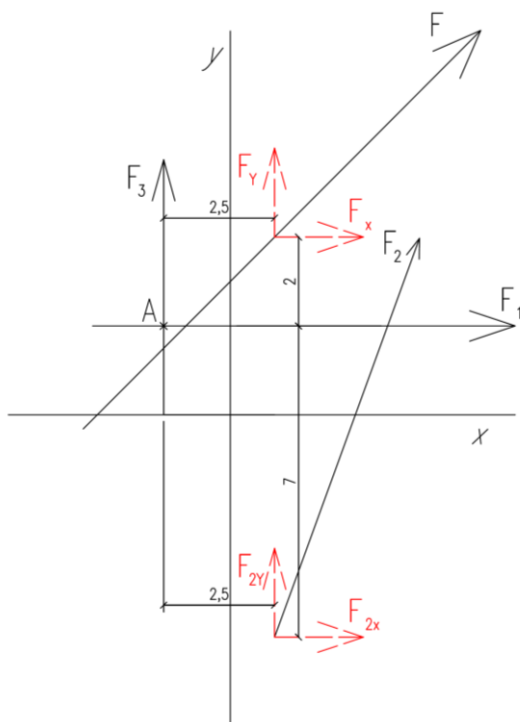
$$F_1=13,6\text{kN}$$

$$F_2=1,47\text{kN}$$

$$F_3=12,75\text{kN}$$

Počtní řešení – 3 rovnice pro výpočet tří neznámých:

1. Varignonova věta – momentová rovnice:

$$F_x \cdot 2 - F_y \cdot 2,5 = \pm F_1 \cdot 0 - F_{2x} \cdot 7 - F_{2y} \cdot 2,5 \pm F_3 \cdot 0$$

$$2 \cdot F \cdot \cos 45^\circ - 2,5 \cdot F \cdot \sin 45^\circ = \pm 0 - F_2 \cdot \cos 70^\circ \cdot 7 - F_2 \cdot \sin 70^\circ \cdot 2,5 \pm 0$$

$$2 \cdot 20 \cdot 0,707 - 2,5 \cdot 20 \cdot 0,707 = -F_2 (7 \cdot \cos 70^\circ + 2,5 \cdot \sin 70^\circ)$$

$$F_2 = 1,491 \text{ kN}$$

2. Algebraický součet horizontálních složek sil

$$F_x = F_{1x} + F_{2x} + F_{3x}$$

$$20 \cdot \cos 45^\circ = F_{1x} + F_2 \cdot \cos 70^\circ + 0$$

$$F_{1x} = F_1$$

$$F_1 = 13,632 \text{ kN}$$

3. Algebraický součet vertikálních složek sil

$$F_y = F_{1y} + F_{2y} + F_{3y}$$

$$20 \cdot \sin 45^\circ = 0 + F_2 \cdot \sin 70^\circ + F_{3y}$$

$$F_{1y} = 0$$

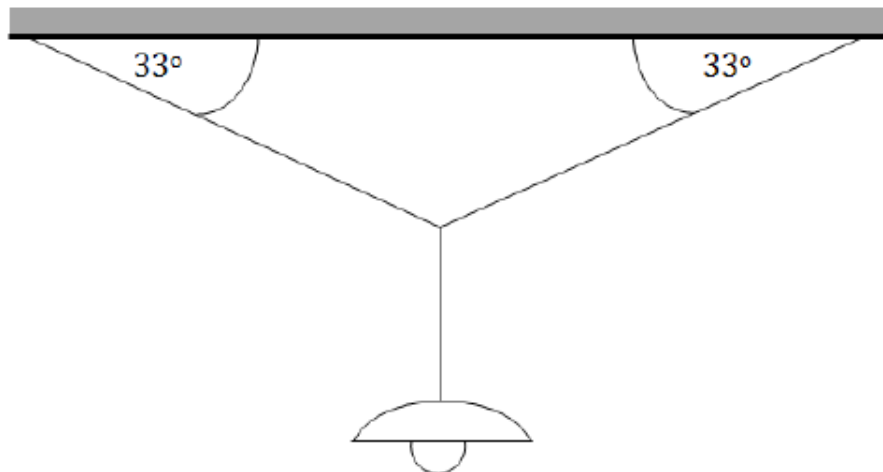
$$F_{3y} = F_3$$

$$F_3 = 12,742 \text{ kN}$$

1. ROZKLAD SÍLY NA 2 RŮZNOBĚŽNÉ

Lampa o hmotnosti 2 kg visí na dvou lanech, jež svírají s vodorovnou rovinou úhel 33° . Jak velkou silou jsou napínána obě lana?

Řešte početně i graficky.

2. ROZKLAD SÍLY NA 2 ROVNOBĚŽNÉ

a) Sílu F rozložte na 2 složky s ní rovnoběžné

b) Uvedte sílu F do rovnováhy se dvěma silami, které jsou s ní rovnoběžné.

$F = 10 \text{ kN}$ vzdálenosti od síly: $a_1 = 1 \text{ m}$ $a_2 = 5 \text{ m}$

Řešte početně i graficky.

3. ROZKLAD SÍLY DO 3 SMĚRŮ

Sílu $F = 8 \text{ kN}$ se směrovým úhlem $\alpha = 30^\circ$ a působištěm v bodě $M (-1;-5)$ je třeba rozložit do tří směrů - složek F_1 , F_2 a F_3 , když směrové úhly sil jsou $\alpha_1 = 60^\circ$, $\alpha_2 = 165^\circ$, $\alpha_3 = 0^\circ$.

F_1 a F_2 prochází bodem $A (-3;5)$ a F_3 bodem $B (0;-3)$.

Řešte početně i graficky.

VÝSLEDKY:

1. Lana jsou napínána silou 18,361 N.
2. a) Síla F_1 má velikost 12,5 kN a síla F_2 2,5 kN. Síla F_1 má stejnou orientaci se silou F a síla F_2 je opačně orientovaná.

b) Rovnovážná síla R_1 má velikost 12,5 kN a je opačně orientovaná k síle F . Síla R_2 má velikost 2,5 kN a je souhlasně orientovaná se silou F .
3. Velikosti sil:
 $F_1 = 3,27$ kN, orientace nahoru,
 $F_2 = 4,52$ kN, orientace nahoru,
 $F_3 = 9,66$ kN, orientace doprava.